

Popis 2009

I. Uvod

To je tretji javni popis ENVP kot svetovalca glede zakonodajnih predlogov in pripadajočih dokumentov. Objavljen je bil decembra 2008 na www.edps.europa.eu.

Ta popis je del letnega delovnega cikla ENVP. ENVP v letnem poročilu enkrat na leto poroča o svojih dejavnostih v preteklem letu. Poleg tega objavi popis svojih namer na področju svetovanja v naslednjem letu. To pomeni, da o svojih dejavnostih na tem področju poroča dvakrat letno.

Ozadje tega popisa je navedeno v strateškem dokumentu z dne 18. marca 2005: "ENVP kot svetovalec institucijam Skupnosti glede zakonodajnih predlogov in pripadajočih dokumentov". V tem dokumentu je ENVP določil svojo politiko na področju svetovanja glede zakonodajnih predlogov, ene od njegovih glavnih nalog v skladu s členoma 28(2) in 41 uredbe (ES) št. 45/2001. Njegova delovna metoda je opisana v poglavju 5 strateškega dokumenta. Pomemben del te delovne metode sta izbor in načrtovanje (vključno z njunimi rednimi pregledi), ki sta pogoj za učinkovito svetovanje.

Glavni viri popisa so Zakonodajni in delovni program Komisije za leto 2009 in več pripadajočih dokumentov Komisije o načrtovanju. Popis je pripravilo osebje urada ENVP. V pripravljalni fazi so svoj prispevek v okviru Komisije lahko predložile različne zainteresirane strani. Njihov prispevek je zelo dobrodošel.

Popis vsebuje naslednje elemente:

- ta uvodni del, ki vsebuje kratko analizo okvira in prednostne naloge ENVP v letu 2009;
- prilogo z ustreznimi predlogi Komisije in drugimi nedavno sprejetimi ali načrtovanimi dokumenti, ki jih mora obravnavati ENVP.

Priloga je bila prvič objavljena decembra 2006 in je bila od takrat vsako leto trikrat posodobljena.

Ko ENVP da mnenje o nekem dokumentu (ali drugem javnem odzivu), se dokument črta iz priloge, čeprav je treba poudariti, da je ENVP po izdaji mnenja še naprej vključen v zakonodajni postopek. V izjemnih primerih se lahko zadeva vnovič pojavi v prilogi, če ENVP izda drugo mnenje. Mnenja ENVP se lahko najdejo tudi na spletni strani ENVP (v razdelku "posvetovanje" znotraj "mnenja").

II. Kratka analiza okvira

a. Razvoj dogodkov v EU

Z Lizbonsko pogodbo se bo bistveno spremenil pravni okvir varstva osebnih podatkov v EU, na primer z uvedbo enotne pravne podlage za varstvo osebnih podatkov (člen 16 Pogodbe o delovanju Evropske unije). Negotovost glede usode Lizbonske pogodbe je pomemben dejavnik okvira, v katerem deluje ENVP. Temu je treba prišteti, da bo leta 2009 izvoljen nov Evropski parlament ter imenovana nova Evropska komisija. Prednostne naloge nove Komisije bi lahko imele resne posledice za delo ENVP kot svetovalca.

Neodvisno od Lizbonske pogodbe je bila izražena potreba po nadaljnjem razmisleku o prihodnosti območja svobode, varnosti in pravice. V poročilu tako imenovane Skupine za prihodnost je glavno vlogo zavzelo ravnotežje med mobilnostjo, varnostjo in zasebnostjo. To

poročilo in v njem predstavljeno konvergenčno načelo bosta temelj za nov večletni program na tem področju, ki bo sprejet pod švedskim predsedstvom Sveta (pogosto imenovan Stockholmski program). Drug pomemben dogodek na tem področju je postopno oblikovanje enotnega pravosodnega območja ("pravo območje pravice") z razvojem mrež, ki povezujejo pravosodne sisteme držav članic.

Izhodišče zakonodajnega in delovnega programa Komisije za leto 2009 je v kriznem obdobju dejavna solidarnost med državami članicami in med institucijami EU. Posebnega pomena za delovno področje ENVP so naslednje namere : potreba po globalnem usklajevanju in ureditvi, pobude, s katerimi bi Evropo približali državljanom (temeljne pravice in državljanstvo Unije, migracije, pravosodje, varnost, varstvo potrošnikov ter zdravje) in strategije za boljšo zakonodajo.

b. Tehnološke novosti

Komisija je leta 2008 izdala pomembno sporočilo o prihodnjih omrežjih in internetu, ki bodo glavni temelj tako imenovane vseobsegajoče informacijske družbe. V sporočilu so bili ponazorjeni primeri novih tehnologij, ki jih omogočajo trije glavni tehnološki trendi: neomejena pasovna širina, povsod razširjene mrežne povezave, neomejena skladiščna zmogljivost. Vendar pa bodo inovacije, povečanje produktivnosti, rasti in števila delovnih mest ter vseobsegajoča informacijska družba privedli do obljubljenega trajnostnega razvoja le, če se bodo v njegovi zgodnji stopnji razvoja pravilno obravnavala vprašanja varnosti, varstva osebnih podatkov in zasebnosti. V istem okviru bi bilo treba omeniti raziskovalna prizadevanja EU in njeno podporo vseobsegajoči informacijski družbi, točneje projekte, ki so bili leta 2008 odobreni v okviru razpisov za zbiranje predlogov 7OP in ki se nanašajo na zaupanje v informacijske in komunikacijske tehnologije in na varnostne raziskave.

Konec leta 2008 sta Svet in Evropski parlament dosegla kompromis glede revidiranih Skupnih konzularnih navodil. Kompromis zahteva poglobljeno študijo o biometriji in njenih mejah.

c. Kazenski pregon in mejna kontrola

Leto 2008 je bilo produktivno zakonodajno leto. Sprejetih je bilo več pomembnih instrumentov, ki se nanašajo na varstvo osebnih podatkov. Sprejetje Okvirnega sklepa Sveta o varstvu osebnih podatkov, ki se obdelujejo v okviru policijskega in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, pomeni, da splošni okvir EU za varstvo podatkov zdaj obstaja tudi v tretjem stebri. Drugi instrumenti so Sklep Sveta 2008/615/PNZ o poglobitvi čezmejnega sodelovanja, zlasti na področju boja proti terorizmu in čezmejnemu kriminalu (Prüm), novi zakonodajni okvir za Europol in Eurojust ter uredba o vizumskem informacijskem sistemu. Leta 2009 bo poudarek na izvajanju teh instrumentov v državah članicah.

V okviru Sveta se še zmeraj razpravlja o zelo pomembnem predlogu okvirnega sklepa Sveta o uporabi evidence podatkov o potnikih (PNR) za namene kazenskega pregona. Intenzivne razprave o potrebi po tem predlogu, ki je bil pripravljen predvsem za boj proti terorizmu, in njegovi sorazmernosti, so dobrodošle in dokazujejo, da je potreben bolj uravnotežen pristop pri sprejemanju odločitev.

Poleg tega postaja (etnično) profiliranje tema razprav o policijskem delu na podlagi obveščevalnih podatkov. Postavlja se vprašanje, v kakšnem obsegu je profiliranje sprejemljivo kot instrument.

Na področju upravljanja meja je bil dosežen pomemben napredek. Potekajo zaključne priprave na začetek delovanja SIS II, ki vsebuje nadzorno vlogo ENVP, napovedana je ustanovitev evropske agencije za upravljanje obsežnih informacijskih sistemov, kratkoročno pa bodo morda razviti temeljni novi ukrepi, kot je evropski sistem vstopa/izstopa.

d. Mednarodni prenosi podatkov in globalizacija

Ali bosta EU in ZDA dosegli dogovor o izmenjavi podatkov za namene kazenskega pregona? Tako imenovana kontaktna skupina na visoki ravni je zelo dejavna pri oblikovanju takšnega dogovora. V primeru sklenitve dogovora, bi bile njegove posledice lahko širše in bi presegle okvir izmenjave podatkov za namene kazenskega pregona z ZDA.

Izvedene so bile številne dejavnosti za globalno usklajevanje standardov varstva podatkov za kazenski pregon pa tudi za druge namene. APEC razvija standarde, dejavne pa so tudi latinsko ameriške in frankofonske države.

Razprava o iskalnikih, njihovih odgovornosti in uporabi zakonodaje EU o varstvu podatkov za iskalnike, ki se ne nahajajo v EU, je potrdila potrebo po bolj globalnem pristopu.

e. V smeri novega pravnega okvira za varstvo osebnih podatkov?

ENVP je v mnenju z dne 25. julija 2007 o izvajanju Direktive o varstvu podatkov 95/46/ES predlagal razmislek o prihodnjem okviru za varstvo podatkov, ki se po definiciji korenito ne razlikuje od sedanjega okvira.

Od takrat je bilo sproženih več dejavnosti, navdih za nekatere od njih pa je bil ta predlog. Komisija je ustanovila skupino strokovnjakov za osebne podatke in ji naročila, naj pripravi študijo o prihodnosti pravnega okvira za varstvo osebnih podatkov. To vprašanje bo leta 2009 obravnavano tudi na Evropski konferenci pooblaščenec za varstvo osebnih podatkov. Pooblaščenec za varstvo osebnih podatkov iz UK je naročil študijo v podporo tem razpravam.

Potekajo tudi druge sorodne dejavnosti, kot na primer londonska pobuda za večjo učinkovitost varstva osebnih podatkov, Delovna skupina iz člena 29 pa preučuje temeljna vprašanja varstva osebnih podatkov, kot je trenutno pojem upravljavca in obdelovalca, ter vprašanja o pravu, ki se uporablja.

Kot prvi zakonodajni korak se lahko navede sprememba Direktive o zasebnosti in elektronskih komunikacijah. V razpravo o tej spremembi se lahko vključi več širših tem, kot so na primer kršitve varnosti.

f. In ENVP?

Način delovanja ENVP v tem okviru lahko povzamemo kot sledi:

- Zajete so vse zadeve. Hramba in izmenjava informacij postajata instrument za številna področja politik, zelo pogosto kot sredstvo promocije delovanja notranjega trga.
- Sodelovanje v vseh fazah, od odzivov na zelene knjige do nasvetov in do sodelovanja pri spravnih sestankih v okviru postopka soodločanja.
- Nadaljevanje dela v skladu s temeljnimi smernicami. Konsistentnost odzivov je ključnega pomena, pri čemer si ENVP prizadeva najti pravo ravnotežje med varstvom podatkov in drugimi (javnimi) interesi.

III . Prednostne naloge ENVP v letu 2009

Politika ENVP kot svetovalca o zakonodaji EU in pripadajočih dokumentih se ne bo korenito spremenila. Vendar pa bodo morebitne spremembe okvira določile nove osrednje točke. ENVP bo seveda intenzivno sodeloval v razpravah o morebitnih spremembah pravnega okvira za varstvo podatkov. Te razprave bodo dobile dodatno spodbudo, če in ko bo začela veljati Lizbonska pogodba.

Določimo lahko tri glavna tematska področja. Na prvem mestu je javno zdravje, ki je novo področje za ENVP, na drugem je podobno kot v prejšnjih letih območje svobode, varnosti in pravice, na tretjem pa informacijska družba.

- a. Splošna vprašanja
 - Nadaljnje priprave na začetek veljavnosti Lizbonske pogodbe, odvisno od razvoja dogodkov.
- b. Na področju javnega zdravja
 - Oblikovanje sistemov e-zdravja.
 - Vprašanje sekundarne uporabe zdravstvenih podatkov.
 - Kako obravnavati zakonodajne dejavnosti, ki se nanašajo na občutljive podatke.
 - Nekatera druga temeljna vprašanja glede zakona o varstvu podatkov, ki se nanašajo tudi na kritike, izrečene v zdravstvenem sektorju.
- c. V območju svobode, varnosti in pravice.
 - Stockholmski program kot nov splošni okvir.
 - Spremljanje posledic sprejetja Okvirnega sklepa o varstvu podatkov (DPFD).
 - Upravljanje meja in sistem vstopa/izstopa.
 - Prehod na SIS II in oblikovanje upravljalnega organa.
 - Pojasnitev konvergenčnega načela (iz poročila skupine za prihodnost)
 - Dejavnosti v zvezi z e-pravosodjem in enotno pravosodno območje.
 - Oblikovanje stališča o vprašanjih v zvezi s profiliranjem.
- d. Razvoj dogodkov na področju informacije družbe.
 - Nadaljnji razvoj temeljnih vprašanj v zvezi z direktivo o e-zasebnosti (kršitve varnosti, povezave s pravicami intelektualne lastnine itd.).
 - Priporočila v zvezi z identifikacijo radijske frekvence (RFID).
 - Socialne, znanstvene in raziskovalne mreže.
- e. V smeri morebitnih sprememb okvira za varstvo podatkov.
 - Nadaljnja opredelitev pojma upravljavca in obdelovalca ter pojasnitev vprašanja prava, ki se uporablja, in pristojnosti (tudi z nacionalnimi organi za varstvo podatkov v okviru Delovne skupine iz člena 29).
 - Prispevek k različnim dejavnostim o morebitnem prihodnjem okviru.
 - Nadaljnje ukrepanje na osnovi razprav o spremembi uredbe št. 1049/2001.
 - V širšem kontekstu posledice za varstvo podatkov pri ukrepih, ki spodbujajo preglednost in odgovornost institucij EU (na primer objava prejemnikov sredstev EU).
- f. Oblikovanje mrež za čezmejno izmenjavo informacij.
 - Informacijski sistem notranjega trga (IMI), varstvo potrošnikov, zdravstveni podatki.
- g. V smeri zunanjih sporazumov in globalnih standardov.
 - Nadaljnje ukrepanje na osnovi mnenja ENVP o poročilu Kontaktne skupine na visoki ravni, kar lahko privede do sporazuma med EU in ZDA o izmenjavi informacij o kazenskem pregonu.
 - Drugi sporazumi o podatkih potrošnikov, kot je na primer trgovinski sporazum proti ponarejanju.

h. Drugo

- ENVP bo predstavil enega ali več dokumentov o svoji svetovalni politiki, v katerih bodo obravnavani vsi primeri morebitnih intervencij v postopkih komitologije ali drugih postopkih, v katerih ima zakonodajna pooblastila Komisija, vpletenost ENVP v sprejemanje odločitev, ki se nanašajo na prenos podatkov v tretje države, ter posledice zakonodajnih nasvetov za nadzorne funkcije ENVP.

Bruselj, decembra 2008.